

sig det byrdefulde Arbejde og det Besvær, det faktisk er for disse Mennesker at klare sig? Maa vi ikke forundre os over, at de Folk i det hele ville arbejde for den Betaling, at ikke flere ere inde under det offentlige Fattigvæsen? Grundloven siger, at enhver, der lider Nød, kan henvende sig til det offentlige Fattigvæsen, og mange af de Kvinder, der have denne lange Arbejdsdag for en utrolig lille Løn, vilde i Virkeligheden personlig kunne føre en langt bedre Tilværelse, naar de henvendte sig til det offentlige Fattigvæsen og bleve indlagte paa Fattigaarden. Naar ikke desmindre disse Tusinder af Enker i By og paa Land kæmpe denne fortvivlede Kamp for Tilværelsen, er det et Vidnesbyrd om, at de have en betydelig Ansvars- og Æresfølelse, og det synes mig mildest talt mærkelig Tale at høre fra de besiddende Klassers Repræsentanter, at disse Kvinder skulle have Mangel paa Ansvarsfølelse. Nej, Mangel paa Ansvarsfølelse maa søges højere oppe; man kan maaske nok ogsaa indenfor den Kreds af Kvinder, her er Tale om, træffe denne eller hin, der ikke har særlig udpræget Ansvarsfølelse, men gennemgaaende er det Landets bedste, dygtigste og hæderligste Kvinder, hvis Arbejdsdag varer, fra de vare Børn, til de blive gamle, som aldrig have Hviledag, aldrig komme ud at se sig om, paa hvem der lægges Byrder Gang efter Gang, og som ofte halvsulte for at skaffe det nødvendige til sig og Børnene. I øvrigt behøver jeg blot at henvise til de aarlig, navnlig op mod Jul, tilbagevendende Raab i hele Pressen om at komme nødlidende Enker og Børn til Hjælp. Jeg kan blot henvise til Rækker af Artikler i Regeringens Organer, „Riget“, „København“ og „Berlingske Tidende“, ved sidste Jul, i hvilke de paagældende Medarbejdere skildrede Nødstilstanden i Enkernes Hjem. I en hel Række af disse Artikler sagde man: Hvis denne Enke ikke faar Hjælp til sig og sine Børn, ville de sulte i Julen, sulte ihjel. Man sagde rent ud, at disse Mennesker langsomt sulte ihjel. Derfor vil jeg — overfor det ærede Medlem fra Gudme (Ravn), der i Gaar overfor min Udtalelse, at der fra enkelte Lægers Side er en Erkendelse af, hvilken Nødstilstand der er til Stede, svarede: Jeg bryder mig ikke noget om Lægeerklæringer, — sige: Det er ikke alene Læger, der have indrømmet denne Nødstilstand, selve den Presse, som støtter den Politik, det ærede Medlem er valgt paa, erkender, at Nødstilstanden er saa frygtelig, at der er

Enker og Børn, som vilde sulte langsomt ihjel, hvis man ikke kom dem til Hjælp. Og man kan ikke henvise til, at man ved disse Opraab skaffer dem nogen Hjælp. Hvad kom der ind ved alle disse Opraab? 80,000 Kr. i alt. Jeg talte sammen, hvor meget de enkelte Blade fik ind. Det var 80,000 Kr. i den store, rige By København. Det var, hvad de velhavende Kredse her havde at yde til de fattigste op til Jul — altsaa gennem de Indsamlinger, der fandt Sted gennem Bladene. Det viser sig ganske umuligt at raabe Folk op, derfor maa vi have en Lov, der forpligter det offentlige til at komme Enker og deres Børn og trængende Enkemænd og deres Børn til Hjælp. Saa kommer endelig det store Hensyn til, at det er i Samfundets velforstaede Interesse, at den Ungdom, der vokser op i Landet, er stærk og kraftig. Samfundet har erkendt det som en Pligt at sørge for, at ethvert Barn bliver udrustet med de elementære Skolekundskaaber. Samfundet har ligefrem paabudt det som en Grundlov, at ethvert Barn, der er 7 Aar gammelt, skal søge den offentlige Skole eller en anden Skole, hvis Undervisning staar Maal med den offentlige Skoles. At ethvert Barn i sin Opvækst skal have i alt Fald de rent elementære Kundskaaber, det anses for en Selvfølge i et civiliseret Samfund. Men naar det er en Pligt for Samfundet, og naar det for den enkelte er en Pligt at bøje sig for denne Samfundsløve, er det ikke mindre en Pligt for Samfundet at sørge for, at Børnene blive mættede. Det er maaske langt mere nødvendigt, end det andet er, og det burde være indskrevet som en Grundlov i ethvert civiliseret Samfunds Codex af Love, at vi skulle mætte Børnene og skaffe dem det nødvendige Underhold.

Det ærede Medlem fra Gudme (Ravn) talte ret flot om, at han ikke brød sig om Lægeerklæringer. Det drejer sig ikke her om Lægeerklæringer. Her er Tale om en Embedsløve, hvis Opgave det er at føre Tilsyn med de fattige syge, med dem, der faa Alderdomsunderstøttelse eller Fattighjælp. Det er en samvittighedsfuld Læge, som ikke alene er en dygtig, kundskabsrig Mand, men som tillige interesserer sig for de sociale Forhold. Og nu er det, denne Læge siger: Jeg kommer ud paa Landet, ind i en eller anden Hytte, i et eller andet Hus, og jeg forefinder en Sygdomstilstand hos en Mand eller Kvinde. Jeg undersøger vedkommende, og saa viser det sig, at Sygdommen skyldes mangelfuld Ernæring, Sult. Jeg siger til vedkommende: